

1

Krom en recht

Aanmerk het werk Gods; want
wie kan recht maken wat Hij
krom gemaakt heeft?

-

Prediker 7:13

Wat gebeuren er toch nare dingen in het leven.

Dat valt niet te ontkennen. De vraag is hoe je er als christen onder bent. Om al die nare toestanden goed te kunnen beoordelen, heb je geloof nodig. Met het verstand lukt dat niet. Alleen het licht van het Woord geeft je een juist beeld.

Waarom is dat zo?

Omdat deze beproevingen Gods werk laten zien, en in Gods werk vind je Gods deugden of eigenschappen. Als je deze door het geloof goed overdenkt, krijg je het juiste zicht op verdrietige omstandigheden. Alleen op deze manier kun je de boze neigingen van je hart onderdrukken. Een juist zicht is belangrijk, want dan zie je de dingen zo anders.

Hoe anders?

In het begin van Prediker 7 schrijft Salomo verrassende dingen. Dingen die je niet verwacht. Als je ze met je verstand bezieet, denk je: Wat vreselijk, wat schokkend! Hij zegt dat de dag van de dood beter is dan de dag dat iemand geboren wordt. Let wel: hij spreekt hier over iemand die door het geloof een vriend van God geworden is (vers 1). Op dezelfde manier zegt hij dat een rouwkamer beter is dan een feestzaal, dat treuren beter is dan lachen en dat het bestraffen van een wijs mens beter is dan het zingen van een dwaas (vers 2-6).

Dat lijkt me de omgekeerde wereld.

Inderdaad: dat lijkt zo. De dingen die Salomo als laatste noemt, zijn leuker. Maar de eerste dingen zijn nuttiger. Salomo maakt zich daarnaast zorgen om jou. Niet alleen omdat de wereld je slecht kan behandelen ('onderdrukking zou een wijze dol maken'), maar ook omdat diezelfde wereld je gemakkelijk kan omkopen met mooie dingen ('het geschenk verderft het hart'). Er is dus altijd gevaar, welke kant je ook opgaat. Met als voorlopige conclusie dat het einde van iets beter is dan het begin (vers 7-8).

Salomo was een wijs mens. Welk advies geeft hij?

Dat je onder moeilijke omstandigheden beter nederig en geduldig kunt zijn dan trots en ongeduldig. In het eerste geval onderwerp je je aan wat het beste voor je is, terwijl je in het tweede geval er juist tegen vecht. Wees niet boos als het tegenzit (vers 9). En maak geen vergelijking tussen de tijd van nu en van vroeger, alsof het nu slechter is. Daarmee stel je de voorzienigheid van God in een kwaad daglicht.

Is er iets te doen tegen die neiging?

Je hebt heilige wijsheid nodig, om niet te gaan klagen en chagrijnig te worden. Deze wijsheid stelt je in staat om nuttig te zijn voor anderen als je het zelf moeilijk hebt (vers 11-12). En dan komt het medicijn dat

Salomo voorschrijft, om je leven in het juiste perspectief te zien: ‘Aanmerk het werk Gods; want wie kan recht maken wat Hij krom gemaakt heeft?’ Daar heb je én het geneesmiddel én de manier waarop je het gebruiken moet.

Dat begrijp ik niet.

Het geneesmiddel is dat je goed moet letten op de hand van God in je leven. ‘Aanmerk het werk’ van God. Wat dat werk is? Het kromme, het moeilijke, het onaangename in je leven. Of: het kruis dat je dragen moet. Dat kruis zie je meestal heel helder, je denkt er veel over na en je bekijkt het van alle kanten. Je zoekt de oorzaak dan hier, dan daar en je kookt van woede. Want waarom moet juist jou dat nu overkomen?

Wil je tot bedaren komen? Kijk dan naar de hemel en besef dat dit het werk is van Gods hand. Dát is de eerste oorzaak van al dat kromme in je leven. Het is Zijn werk.

En hoe moet ik dat besef gebruiken?

Om de boosheid van je hart te stillen. Let op de vraag die Salomo stelt. ‘Want wie kan recht maken wat Hij krom gemaakt heeft?’ Niemand dus. Jij ook niet. God heeft het krom gemaakt en het zal er blijven zolang Hij dat wil. Je kunt doen wat je wilt, maar al je

pogingen zullen tevergeefs zijn. Je omstandigheden zullen niet veranderen, wat je ook doet. Alleen Hij kan rechtmaken wat krom is. Deze wetenschap alleen kan je rust en vrede geven onder de moeilijkste omstandigheden. Zo alleen is er gehoorzame onderwerping mogelijk aan je Schepper.

Er zijn drie stellingen die je in dit eerste deel verder uitgewerkt ziet.

1. Wat er ook krom is in je levenslot, het is het werk van God.
2. Je bent niet in staat om te verbeteren wat God in Zijn wijsheid krom heeft gemaakt.
3. Het nadenken over het kromme in je leven als het werk van God, is een goed middel om het eens te worden met God en om je als een christen te gedragen.

Stelling 1
***Wat er ook krom is in je levenslot,
het is het werk van God***

Wat het kromme is

Wat moet ik me voorstellen bij het kromme in mijn levenslot?

Een goede vraag! Er zijn een paar dingen die je eerst moet weten om dit te begrijpen. Jij als mens krijgt een reeks gebeurtenissen in je leven te verwerken. Dat is je levenslot. Niets en niemand anders dan de soevereine God, jouw Schepper en Regeerder, bepaalt dat. Niet alleen bij jou, maar bij alle mensen. En bij iedereen gaat het leven weer anders. De een krijgt een belangrijke positie, de ander wordt amper gezien.

Soms valt een gebeurtenis goed uit, een andere keer niet en doet iets je pijn. Dat laatste is een kromming in je levenslot. Het is alsof je een verkeerde stap hebt gedaan en mank verder moet.

Vergeleken bij anderen heb ik wel erg veel te verduren.

Als je dat zegt, ben je net als veel mensen die geneigd zijn kwalijke vergelijkingen te maken. Je spiegelt je

aan een ander, van wie je het leven slechts op een afstandje kunt bekijken. Alles lijkt recht te lopen, maar je kunt er zeker van zijn dat elk mens zijn of haar moeilijkheden heeft. Hier op aarde is geen volmaaktheid. 'Ik zag al de werken aan, die onder de zon geschieden; en zie, het was al ijdelheid en kwelling des geestes. Het kromme kan niet rechtgemaakt worden, en hetgeen dat ontbreekt, kan niet geteld worden' (Pred. 1:14-15).

Moet je Haman zien. Je zou toch denken dat alles recht was bij die man. Rijkdom, eer, eerste minister aan het Perzisch hof, hoog in aanzien bij de koning ... Maar dit alles baatte hem niet. Er was iets kroms in zijn lot (Esth. 5:13).

Dus iedereen heeft wel iets?

Absoluut. Tegelijk is het zo dat er ook altijd rechte stukken zijn in het leven. In de hel, dáár zal alles krom zijn. Maar hier zijn nog de 'goedertierenheden des HEEREN, dat we niet vernield zijn' (vgl. Klaagl. 3:22).

Hoe is dat kromme in de wereld gekomen?

De Bijbel is daar helder over. De oorzaak is de zonde. 'Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgedaan is, in welke allen gezondigd hebben' (Rom. 5:12). Onder het woordje

‘dood’ kun je al het kromme scharen. Krom is je hart ten opzichte van God en Zijn heilige wet. God is daarom rechtvaardig als Hij jouw lot verbuigt. Moeilijkheden in je leven zijn onlosmakelijk verbonden aan het feit dat je een zondaar bent. Je raakt dit kromme pas kwijt als je als kind van God de hemel mag binnengaan.

Hoe wordt dit kromme zichtbaar in mijn leven?

Het kromme staat tegenover het rechte. En tegenslag staat tegenover voorspoed. Je leven is een mix van beide kanten. In de Bijbel staat dat de gelovigen in de wereld verdrukking zullen hebben. Maar het kromme treft niet alleen de gelovigen. Het geldt, zoals je al kon lezen, ieder mens.

Het kan gebeuren dat je een pijnlijke steek krijgt die alweer voorbij is voor je het in de gaten hebt. Dat is zoiets als een stok die je even buigt, maar weer recht is als je hem loslaat. Dat is geen werkelijke kromming. Daarvan is pas sprake als het pijnlijke zo lang duurt, dat je er zorgen over krijgt hoe het ooit weer recht moet komen.

Welke soorten krommingen zijn er?

Allereerst kan er iets gebeuren wat blijvende gevolgen heeft. Je hoeft je maar één keer te verstappen om de rest van je leven mank te lopen.

Er kunnen ook vreselijke gebeurtenissen zijn die je snel achter elkaar treffen. Dit was bij Job het geval (Job 1:16-18). Dan is het alsof je door de bergen loopt, met moeite de weg over een berg hebt gevonden, aan de andere kant een vlakte denkt aan te treffen, maar in plaats daarvan wéér bergen ziet. Zo kan het lijken alsof er geen einde komt aan de tegenspoeden. Bijbelse voorbeelden vind je in het leven van Jozef, Jakob en de Heere Jezus.

Een derde soort van krommingen is dat de ene moeilijkheid verdwijnt en de andere na kortere of langere tijd zich alweer aandient. Dan is deze wereld als een wildernis. Je kunt wel van plek veranderen, maar je blijft in deze wildernis lopen met alle tegenslagen die daarbij horen.

Hoe kan ik iets wat krom is herkennen?

In het kromme vind je vier eigenschappen.

1. Het past niet. Een moeilijkheid in je leven is grillig van vorm als je die naast jouw wil legt. Ze wijkt af van jouw mening en is er niet mee in overeenstemming. Lees het goed: zo is dat als het om jouw mening gaat. Want leg datzelfde kromme naast de voorzienigheid van God, en het past precies. Hij werkt immers alle dingen naar de raad van Zijn wil (vgl. Ef. 1:11). Jouw wil gaat de

ene, Gods wil de andere kant op. Laat dit voor jou een reden zijn tot zelfonderzoek en oefening van het geloof. Als je God wilt laten zien dat je door het geloof leeft, berust dan in de wil en het voornemen van God.

2. Het is lelijk. Kromme dingen zijn niet fijn om naar te kijken. Denk er dus niet te lang over na en kijk er niet te veel naar. Want als je dat doet, krijg je eenzelfde nare ervaring als David had. 'Mijn hart werd heet in mijn binnenste, een vuur ontbrandde in mijn overdenking' (Ps. 39:4). Jakob was wat dat betreft verstandiger. Hij noemde zijn jongste zoon niet Benoni, zoals zijn moeder had gezegd, maar Benjamin. Zo hoefde hij niet steeds het kromme te zien. Overigens is het niet verkeerd om als christen je moeilijkheden onder ogen te zien, als je het maar kalm en rustig doet bij het licht van Gods Woord. Door het geloof kun je het kromme in je leven zelfs gaan liefkrijgen (vgl. 2 Kor. 12:10).
3. Het doet je struikelen. Tegenslagen in je leven maken het moeilijk om een christelijk leven te leiden. Een moeilijkheid in je leven brengt je al snel in de verleiding om te zondigen of om een verkeerde keuze te maken. 'En maakt rechte paden voor uw voe-

ten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde' (Hebr. 12:13). Als je ongelijke benen hebt, loop je kreupel. Dat is wat moeilijkheden doen in je leven.

4. Het verstrikt. Je kunt door het kromme eenvoudig verstrikt raken, zoals je hopeloos vast kunt raken in de struiken. De duivel weet precies hoe jouw karakter is en zal er alles aan doen om je opgewonden en geprikkeld te laten reageren op moeilijke dingen in je leven. Zo stimuleert het kromme de verdorvenheid van je hart. Het is als bij een meertje met stilstaand water. Met een kromme stok kun je het water helemaal troebel maken en zelfs vieze dingen naar boven halen die op de bodem liggen. Bij Asaf gebeurde dat. 'Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen' (Ps. 73:13). Zelfs bij de vrome Asaf kwam er van alles naar boven toen het tegenzat.

Waarın komen moeilijkheden vooral tot uiting?

Die kunnen in allerlei onderdelen van het leven naar voren komen, zoals je straks zult lezen. Waar zonde is – en daar is je leven vol van – daar zijn ook moeilijkheden. Weet echter dat ze vooral naar voren komen op de plek die jij het meest koestert. In het meest

tere deel waar jij geen verdrukking verdragen kunt. Zeker als je een kind van God bent, zal dit gebeuren.

Waarom is dat zo?

Om je te leren dat je alleen op Christus kunt en mag vertrouwen. 'Ik zal van hen wegnemen de lust hunner ogen en het verlangen hunner zielen' (Ez. 24:25). Omdat bijzondere moeilijkheden bij God vandaan komen, kun je verwachten dat Hij juist datgene treft wat Hem het meest naar de kroon steekt.

Hoewel het kromme zich overal laat zien, zijn er toch wel enkele onderdelen in het leven waar tegenslagen vooral naar voren komen.

Zoals in lichamelijke gebreken bijvoorbeeld?

Die zijn inderdaad een onderdeel van het leven. Adam en Eva zijn lichamen gemaakt van stof. In hun nageslacht zie je echter grote verschillen ten opzichte van hen. Lichamelijke gebreken, vergroeiingen, misvormingen, ziekte, zwakheid ... Je hebt gelijk: deze moeilijkheden komen veel voor en zelfs de beste mensen blijven er niet vrij van. Het is Gods soevereine goedheid dat er niet meer ellende is.

Als je Bijbelse voorbeelden wilt van mensen die het moeilijk hadden: denk aan Paulus die een gering voorkomen had (vgl. 2 Kor. 10:10). Of Timotheüs die zwak en ziekelijk was (vgl. 1 Tim. 5:23). En dan gaat het nog

niet eens over het lot van mensen met een spierziekte, van blinden, doven en verstandelijk gehandicapten.

Hoe kan het kromme nog meer in het leven binnenkomen?

Je kunt aangetast worden in je eer, in je goede naam. Dan word je genegeerd, praten mensen over je en vertellen ze slechte dingen over je. Dat alles kan als een donkere wolk boven je leven hangen. Dit kan natuurlijk je eigen schuld zijn. Kijk naar Dina, die door haar zondige en dwaze gedrag voor altijd haar eer kwijt raakte. Ze wilde haar nieuwsgierigheid bevredigen en trok zich niets aan van wat God wilde. Met alle gevolgen van dien (Gen. 34).

Maar het kan ook dat God een kromming in je leven legt en dat je door externe omstandigheden je goede naam verliest. Dan kun je nog zo ‘onschuldig’ zijn, het zal je niet baten. David spreekt daarover in Psalm 31:12-14: ‘Die mij op de straten zien, vlieden van mij weg. Ik ben uit het hart vergeten als een dode; ik ben geworden als een bedorven vat. Want ik hoorde de naspreek van velen.’

Ik hoor ook wel van mensen bij wie het tegenzit op het werk.

Dat is ook zo’n kromming. Misschien zit het wel tegen op school, terwijl je zo je best doet. Jesaja was

een voortreffelijk profeet, maar zijn werk bleef zonder resultaat. ‘Wie heeft onze prediking geloofd?’ (Jes. 53:1). Ja, er zijn mensen die hun best doen, maar die toch allerlei tegenslagen moeten incasseren. Een winkelier die failliet gaat, een boer die zijn oogst ziet mislukken, een leerling die lage cijfers haalt ... En je weet het: als God tegenslag in je leven legt, kun je doen wat je wilt, maar het zal er niet beter om gaan. ‘Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?’ (Klaagl. 3:37). Zo kan alles anders gaan, ondanks jouw inzet en berekeningen.

Dat is natuurlijk erg, maar nog erger lijkt het me als er gedoe in de familie is.

Je familie is het scharnier van de samenleving. Als daar iets verdrietigs gebeurt, doet dat inderdaad pijn. Dat komt omdat familieleden normaalgesproken een bron van troost voor je zijn. Tegelijkertijd kunnen familieleden je groot verdriet opleveren. Bijvoorbeeld als je ze kwijtraakt door de dood. Hoe groter de troost die je van iemand ervaren hebt, hoe groter het verdriet als je die persoon missen moet.

Er kunnen ook moeilijkheden ontstaan omdat karakters met elkaar botsen. Denk aan Job, die een kwaadaardige vrouw had. ‘Mijn adem is mijn huisvrouw vreemd’ (Job 19:17). En wat te denken van Nabal, de man van Abigaïl. ‘Zijn naam is Nabal en

dwaasheid is bij hem' (1 Sam. 25:25). Je kunt zomaar het grootste kruis vinden waar je de grootste troost verwachtte.

Hoe komt dat?

Door de zonde. Die heeft alles in de schepping uit zijn evenwicht gebracht. Daarom zijn er egoïstische, ongemakkelijke en harde mensen. Je vindt ze overal: thuis, op school, op het werk en in de kerk. Ja, ook daar kun je zelfs predikanten vinden die een ergerlijk leven leiden. En gemeenteleden die met hun wanordelijke leven een predikant vreselijk doen lijden. Bij de overheid vind je gezagsdragers die misbruik maken van hun positie. En burgers die opstandig en oproerig zijn. Allemaal mensen die krommingen in het leven van anderen veroorzaken.

Het kromme is Gods werk

Hoe kan ik weten dat het moeilijke in mijn leven Gods werk is?

Kijk allereerst eens naar het karakter van het kromme in je leven. Er zit altijd iets in van straf, wat de aanleiding van een moeilijke situatie ook is. Deze straf krijg je rechtvaardig opgelegd door de soevereine Heere en Rechter. Het is Zijn werk. 'Zal er

een kwaad in de stad zijn, dat de HEERE niet doet?' (Am. 3:6).

Het tweede waar je op moet letten, is de voorzienigheid van God die over alles gaat. Hij bepaalt wat er gebeurt. In het grote: 'Al wat de HEERE behaagt, doet Hij, in de hemelen en op de aarde, in de zeeën en alle afgronden' (Ps. 135:6). En in het kleine, zoals de haren op je hoofd (Matth. 10:29-30). Deze voorzienigheid gaat ook over jouw wil, hoewel je verantwoordelijk bent voor de keuzes die je maakt. God bestuurt alles, ook de misstappen die de oorzaak kunnen zijn van het kromme in je leven. Denk aan een kreupel paard. De ruiter bestuurt het paard, maar je kunt de ruiter niet verwijten dat het dier kreupel loopt. Dat ligt aan het paard zelf. De ruiter beslist echter wel welke kant het opgaat.

Een derde aspect is de verborgen raad van God, ook wel het eeuwige raadsbesluit genoemd. Hierin ligt alles vast, dus ook de kleinste details van jouw leven. Inclusief alle tegenslagen die je te verwerken krijgt. 'Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil' (Ef. 1:11). Job had dit, na alles wat hij moest meemaken, goed gezien. 'Maar is Hij tegen iemand, wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel begeert, dat zal Hij doen. Want Hij zal volbrengen dat over mij bescheiden is; en dergelijke dingen zijn er vele bij Hem' (Job 23:13-14).

Zijn alle tegenslagen in het leven het gevolg van de zonde?

Zeker niet. God kan een zuiver kruis in je leven leggen, waar je je niet voor hoeft te schamen. Denk aan de armoede van Lazarus of de blindheid van de blindgeborene in Johannes 9:1. Het is God Die de mens gemaakt heeft. 'Hij is het, Die het oog formeert' (vgl. Ps. 94:9). En tegen Mozes zegt de Heere Zelf: 'Wie heeft de stomme of dove, of ziende of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE?' (Ex. 4:11).

Veel moeilijkheden zijn wel het gevolg van misstappen, toch?

Dat is inderdaad vaak het geval. Dan is een kromming niet alleen een last, maar ook zonde. Niet alleen pijnlijk, maar ook schandelijk. Een Bijbels voorbeeld vind je in het gezin van David, nadat hij een misstap had begaan met Bathseba. Wat was het gevolg? Thamar werd verkracht, Amnon vermoord, Absalom kwam in opstand en werd gedood. Allemaal krommingen in het leven van David die in zichzelf zonde waren én het gevolg waren van de zonde.

Net las ik dat alle krommingen Gods werk zijn. Maar dat zou betekenen dat de zonde ook Zijn werk is. Dat kan toch niet?

Deze moeilijkheden als gevolg van directe zonden mag je inderdaad niet als Gods werk zien, zoals de

zuivere tegenslagen van zojuist. De Heere legt het kwaad niet in het hart en Hij zet er ook niet toe aan. De Bijbel is daar heel duidelijk over. ‘God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand’ (Jak. 1:13). En toch mag je ook in deze gevallen spreken van Gods werk.

Dat begrijp ik niet. Hoe dan?

Allereerst laat God, naar Zijn heilige wijsheid, deze zondige misstappen toe. Hij is niet de oorzaak van de zonden en ze zijn niet ontstaan door Zijn macht, maar ze hadden er ook niet kunnen zijn als Hij ze niet had toegelaten. Je zou kunnen zeggen dat God rechtvaardig Zijn terughoudende genade inhoudt, waardoor je zelf voor het verkeerde kiest en het kromme in je leven brengt. Hij laat de teugels soms vieren, met als gevolg dat je je uitleeft in de zonde. ‘Israël heeft Mijner niet gewild. Dies heb Ik het overgegeven in het goeddunken huns harten’ (Ps. 81:12-13).

Ten tweede stelt God een grens aan het kromme. Dat zie je duidelijk in het leven van Job. ‘En de HEERE zeide tot de satan: Zie, al wat hij heeft zij in uw hand; alleen aan hem strek uw hand niet uit’ (Job 1:12). Alles binnen de grenzen van zijn mogelijkheden heeft satan vernield, maar verder kon hij niet gaan. Als de Heere deze grens weghaalt en satan ook Jobs ge-

zondheid mag aanvallen, wordt er een nieuwe grens gelegd. 'Zie, hij zij in uw hand, doch verschoon zijn leven' (Job 2:6). Zie je Gods hand in deze toestand? Als die er niet was geweest, had satan Job van het leven beroofd.

Het derde wat je moet weten, is dat God het kromme zo bestuurt dat het tot een heilig doel leidt. Dat zie je in Davids gezin. De wellusten van Amnon en de wraaklust, trots en eerzucht van Absalom waren een straf voor David. En in Jobs leven liet de Heere die tegenslagen toe om satan Jobs oprechtheid te laten zien. Het gaat dus altijd op Gods doel aan. 'De HEERE heeft alles gewrocht om Zijns Zelfs wil' (Spr. 16:4). En in Romeinen 8:28 lees je: 'En wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk dengenen die naar Zijn voor-nemen geroepen zijn.'

Tegenslagen zijn moeilijk en vaak pijnlijk. Waarom laat de Heere ze dan toch komen in het leven?

Dit is een belangrijke vraag. Door het antwoord goed te lezen, kom je wellicht tot de ontdekking welk doel de Heere met deze krommingen heeft. Je kunt er veel van leren. Er zijn zeven redenen waarom de Heere tegenslagen laat komen in je leven.

1. Zodat je jezelf zult onderzoeken. Als je tegenslag ervaart, is dat een reden om je-

zelf te onderzoeken of je een echt kind van God bent of een huichelaar. Hoe langer de moeilijke situatie duurt, hoe langer je de gelegenheid hebt om jezelf te beproeven. Een beslissing op dit punt is immers van groot belang. Je ziet het bij Job, die tegenslag op tegenslag kreeg. De vraag was of hij oprecht was of een huichelaar, zoals zijn vrienden dachten. Ook zie je het bij de man die bij de Heere Jezus kwam en vroeg wat hij moest doen om het eeuwige leven te krijgen (Mark. 10:17-22). Jezus legde een kromming in zijn rechte weg, door hem te zeggen dat hij alles verkopen moest. Dit was een tegenslag die hem als een huichelaar openbaar maakte, want hij ging verdrietig weg. Daarmee beledigde hij de Heere en ging hij dwars tegen Gods bevel in.

2. Zodat je je plicht zult doen. Een tegenslag kan je helpen om je van de wereld vandaan te halen en je te richten op het geluk in de nieuwe wereld. Velen hebben het aan een kromming te danken dat ze ernstig werden. Denk aan de verloren zoon. Hij kwam tot zichzelf en besloot terug te gaan naar zijn vader (vgl. Luk. 15:17). Zo'n tegenslag is

als een doorn die je steeds weer prikt als je het hoofd wilt neerleggen. Net zolang tot je tot de conclusie komt dat er in deze wereld geen hoop is te verwachten. Elke kromming zegt je: ‘Maakt u dan op en gaat heen, want dit land zal de rust niet zijn’ (Mi. 2:10).

3. Tegenslagen overtuigen je van zonden. Een verkeerde stap doet je kreupel lopen. En elke stap herinnert je weer aan die verkeerde stap. Zo kan de Heere een tegenslag gebruiken om je eraan te herinneren dat je een verkeerde keuze hebt gemaakt. Anders zou je zo’n zonde misschien snel vergeten zijn. Het doel is dat je hart er verdrietig van wordt. Dit gebeurde bij de broers van Jozef. ‘Voorwaar, wij zijn schuldig aan onze broeder’ (Gen. 42:21). Een tegenslag in je leven is ook als een soort gedenkteken voor zonden die je al lang geleden gedaan hebt. Denk aan Jakob, die herinnerd werd aan zijn bedrog tegenover zijn vader toen Laban hem bedroog door Lea te geven in plaats van Rachel.
4. Tegenslagen dienen als straf over de zonden. ‘Uw boosheid zal u kastijden en uw afkeringen zullen u straffen’ (Jer. 2:19). Een zonde is snel gedaan, maar de gevolgen (lees: het kromme) kunnen je leven lang meegaan.

David moest dat ervaren. Hij liet Uria doden door de vijanden. Dat was zo gebeurd. Maar daarna is het zwaard niet meer van zijn huis geweken. En wat te denken van Gehazi. Het geld had hij zo te pakken, maar de rest van zijn leven is hij melaats gebleven. Overigens kan deze straf een kind van God niet naar de hel sleuren. Maar het ongenoege van God is wel aanwezig. ‘Gij zijt hun geweest een vergevend God, hoewel wraak doende over hun daden’ (Ps. 99:8).

5. Tegenslagen kunnen zonden voorkomen. Dit lees je heel treffend in Hosea 2:5: ‘Ik zal uw weg met doornen betuinen, en Ik zal een heiningmuur maken, dat zij haar paden niet zal vinden.’ Vaak is een tegenslag een soort muur die je belemmert om verkeerde dingen te doen. Jij weet vast goed wat je fijn vindt. Maar God weet wat het beste voor je is. Veel mensen, ook jongeren, hebben het aan de tegenslagen in hun leven te danken dat ze zich niet aan allerlei uitpattingen hebben overgegeven. Dus als je zucht onder de moeilijke dingen van het leven, besef dan eens hoeveel slechte dingen je misschien zou doen als die moeilijkheden er niet waren.

6. Tegenslagen kunnen geheime slechtheid blootleggen. Dat kan zowel in het leven van gelovigen als in het leven van ongelovigen. Sommige verdorven dingen liggen zo diep in je hart, dat ze alleen naar boven komen bij grote tegenslagen. Mozes is hiervan een voorbeeld. Wat was hij zachtmoedig. Toch werd hij zo driftig, dat het hem het binnengaan in Kanaän kostte. En zo zijn er meer voorbeelden te noemen. God kan tegenslagen in je leven leggen om je klein te maken, je aan jezelf te ontdekken.
7. Tegenslag kan de genade oefenen. Gelovigen zijn door het boze in hun hart snel geneigd om lui en zorgeloos te worden. Tegenslagen geven je als gelovige de gelegenheid om bijvoorbeeld geduld te oefenen, een deugd die je anders misschien niet zo vaak nodig zou hebben. Dan komt de genade op zo'n moment duidelijk naar voren (vgl. 1 Petr. 1:6-7). Andere genadegaven die tevoorschijn kunnen komen zijn geloof, hoop, liefde, zelfverloochening en berusting. En wat te denken van het uitzien naar God? Ongelovigen zien dat als iets kleins, maar voor God is het kostelijk.

Bestrafing, vertroosting, waarschuwing

Wanneer is alles wat ik zojuist gelezen heb tot bestraffing?

Als je aards en werelds leeft en tegenslagen in je leven niet eerbiedig ziet als het werk van God. Dat is het begin van je ondergang. ‘Omdat zij niet letten op de daden des HEEREN, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen’ (Ps. 28:5). Door je wereldse leven veracht je de tegenslagen, omdat je het plezier in je leven niet kwijt wilt. Ook kijk je alleen naar de mogelijke oorzaken van moeilijkheden, in plaats dat je ziet op de belangrijkste Bron ervan. En dat is God.

Wat moet ik me voorstellen bij die oorzaken?

Dat kunnen mensen zijn. Denk bijvoorbeeld aan de vijanden van het volk van Israël. Zij veroorzaakten het kromme in het lot van het volk, maar tegelijk strafte God die heidenvolken omdat ze zich zo hadden misdragen. Dus ook al ben je slechts een middel om het kromme in iemands leven te leggen, dat betekent niet dat je onschuldig bent. God strafte de heidenvolken, omdat ze Zijn volk hadden onderdrukt.

Wat als je erg kwaad wordt als er tegenslagen zijn?

Dan ben je ook te bestraffen. Nog meer dan de

wereldse mensen. Kun je onder de krommingen niet rustig worden en bruist en kookt je hart? Wees ge-
waarschuwd: dit is bijzonder gevaarlijk. Mopperen
op een tegenslag is mopperen op God. Als het volk
van Israël ‘murmureert’ tegen Mozes, ziet God dat
als een aanval op Zichzelf. ‘Hoe lang zal Ik bij deze
boze vergadering zijn, die tegen Mij zijn murmure-
rende?’ (Num. 14:27).

Het is wel logisch om boos te worden, toch?

God heeft jou geschapen zonder jouw advies. Zou hij
dan jouw levenslot niet mogen bepalen zonder eerst
te vragen wat jij ervan denkt? Als je kwaad wordt,
laat je de trotsheid van je hart zien. Je legt je dan niet
neer bij Gods werk. En dat is zó gevaarlijk. ‘Wie heeft
zich tegen Hem verhard en vrede gehad?’ (Job 9:4).

*Een tegenslag kan mij eerlijk gezegd niet zo boeien.
Ik haal mijn schouders op en ga door.*

Als dat jouw houding is, ben je niet goed bezig. Je laat
het doel van zo’n kromming in je lot helemaal links
liggen. Terwijl de Heere die wil gebruiken om je bij de
wereld vandaan te halen, zodat je de rust bij Hem zou
zoeken en vinden. Echt, als je voldoende aandacht
besteedt aan wat er werkelijk op je pad is gekomen,
is het niet zo moeilijk om het doel erachter te zien.

Dat is toch vermoeiend?

Wat ben je geestelijk lui en dom als je dit zegt! Op deze manier zul je het nooit eens worden met God en leveren die tegenslagen ook geen resultaat op. Misschien kreun en steun je wel onder de moeilijke omstandigheden in je leven. Maar als je er zo onder bent, dan geldt het voor jou: 'Niemand zegt: Waar is God, mijn Maker?' (Job 35:10).

Kan een tegenslag ook tot troost zijn?

Zeker. Dat is het geval als je een verdrietig kind van God bent dat met krommingen te maken heeft. Maar wat deze ook zijn, bezie ze als iets goeds. Omdat je Vader ze in je leven heeft gelegd, mag en hoef je niet te twifelen aan Zijn goede bedoelingen. Hij vergist Zich echt niet.

Het valt niet mee om het zo te zien.

Kijk daarom naar het verbond. Tegenslagen, hoe pijnlijk ook, zijn onderdeel van het verbond. Ze vormen de tucht die elk kind van God nodig heeft in zijn of haar leven. Zie de tegenslagen dus als zorg van God, die Hij beloofd heeft. 'Indien zijn kinderen Mijn wet verlaten en in Mijn rechten niet wandelen, zo zal Ik hun overtreding met de roede bezoeken' (Ps. 89:31,33).

God is ook machtig om het kromme weer recht te maken, toch?

Dat is Hij zeker. Ook daarin ligt troost als je dit werkelijk mag geloven. Zoals Hij het alleen is Die het kromme in je leven legt, zo is Hij ook de Enige Die alles herstellen kan. Voor Hem is niets te moeilijk. Zeg dus niet dat tegenslagen in je leven onherstelbaar zijn omdat ze er al zo lang zijn. Stel je vertrouwen op Hem. Als Hij het goed voor je vindt om zaken op te lossen, dan gebeurt het ook. 'Hij zal het goede niet onthouden dengenen die in oprechtheid wandelen' (Ps. 84:12).

Klopt het dat een tegenslag ook een waarschuwing kan zijn?

Ja, daar gebruikt God krommingen in je lot ook voor. Ze waarschuwen je om je met God te verzoenen en je aan Hem te onderwerpen. Dat kan overigens alleen als je Gods hand ziet in de tegenslagen die je treffen.

Maar als die tegenslag mij door een mens is aangedaan, dan is dat toch Gods hand niet?

Direct is het inderdaad de persoon die jou kwaad heeft gedaan. Maar indirect is het toch Gods leiding in jouw leven dat het zo loopt. Zelfs als je het totaal niet verdient, omdat je bijvoorbeeld heel goed bent geweest voor de persoon in kwestie, dan nog is het

nodig dat je buigt onder God. En het is aan de Heere welk middel Hij gebruikt om iets kroms in je leven te leggen.

Een tegenslag zou snel opgelost zijn als het middel dat God gebruikt een beetje meewerkt. Maar helaas valt er met zulke personen meestal niet te praten.

Zie het eens van Gods kant. Blijkbaar is het nog niet Zijn tijd om het kromme uit je lot weg te halen. Reken erop dat de personen over wie je het hebt heel flexibel zijn als het Gods tijd is. Dan is het moeilijke waar je nu zo'n last van hebt zo verdwenen. Het belangrijkste is dat je blijft zien op Gods hand. Laat het daar maar in liggen, dan kun je uit de grond van je hart zeggen: 'Dit is immers een krankheid die ik wel dragen zal' (Jer. 10:19).

Wat kan mij helpen om dit te kunnen doen?

Realiseer je dat het je plicht is. Je bent deze houding verschuldigd aan God, Die soeverein is. Hij doet wat Hij wil. En jij bent verplicht je daaraan te onderwerpen. Kijk eens naar wat je allemaal nog krijgt van de Heere. Is dat niet veel meer dan je verdient? God zou rechtvaardig je hele leven krom kunnen maken, toch? 'Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen?' (Job 2:10).

Maar waarom moet het kromme mij treffen?

Denk je echt dat er ook maar één mens is die geen tegenslag ervaart? En als de Bijbel duidelijk zegt dat de gelovigen in de wereld verdrukking zullen hebben (vgl. Joh. 16:33), zou jij dan vrijgesteld worden van moeilijkheden? Ga er maar van uit dat jouw tegenslagen nodig én nuttig zijn.

Wat als ik het er niet mee eens kan worden?

Dan kom je in een situatie die veel lijkt op – schrik niet – de hel ... Er ligt een last op je schouders die je niet kunt dragen, maar die je er ook niet af kunt krijgen. Je duldt het niet dat Gods arm je neerdrukt. Je worstelt, lijdt en zondigt, steeds opnieuw. Daarmee lig je als het ware in een oven, zonder echt schoongebrand te worden. Wat een verlies, als je niet wilt en kunt buigen!

Waarom verlies?

Een tegenslag heeft bij veel mensen al zo'n goede uitwerking gehad, dat ze er de beste tijd van hun leven door kregen. Dat lees je ook in Psalm 119:67: 'Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik; maar nu onderhoud ik Uw woord.' Reken er maar op dat er veel mensen in de hemel zijn die de Heere loven en prijzen voor het kromme dat Hij in hun leven gaf. En daarom: wat erg als je tegenslagen moet missen! Weet echter ook

dat tegenslagen je enorm kunnen schaden als je niet buigt. Dat zal je schuld groter maken en je oordeel verzwaren. Het zal reden geven tot eeuwige spijt als je zult beseffen dat zelfs die tegenslagen je niet bij de wereld vandaan konden halen. Dat al die krommingen je niet bij God brachten. Pas dus op dat voor jou niet gaat gelden wat je leest in Spreuken 5:11 en 12: '[Opdat] gij [niet] in uw laatste brult, als uw vlees en uw lijf verteerd is, en zegt: Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart de bestraffing versmaad.'

Stelling 2
Je bent niet in staat om te verbeteren wat God in Zijn wijsheid krom heeft gemaakt

Er zijn vier dingen waar je op letten moet als het gaat om jouw onmacht. Allereerst dat God naar Zijn vrije wil jou iets moeilijks in het leven kan geven. Daarnaast dat je allerlei pogingen kunt doen om dat kromme recht te maken. Ten derde dat al die pogingen op niets uitlopen en ten vierde waarom dat zo is.

God legt soeverein tegenslag in het leven

Wat ik lastig vind, is dat ik totaal geen zeggenschap heb over moeilijke dingen.

Dat is heel begrijpelijk. Het is God Die een tegenslag in je leven legt. En daarin is Hij soeverein. Met andere woorden: de Heere is hier vrij in. ‘Of is het mij niet geoorloofd te doen met het mijne, wat ik wil?’ (Matth. 20:15). De een geeft hij dit, de ander weer iets anders. Je kunt niet zeggen: ‘Ik wil dit wel, maar dat niet.’

Waarom niet?

Omdat de Heere precies weet waar je hart naar uitgaat. Hij weet waar je een ombuiging in je leven nodig hebt en welke afgod Hem van Zijn eer berooft. Zo legt God precies die tegenslag in je leven, die daarmee te maken heeft. Nee, dat valt niet mee, want je wil gaat een totaal andere kant uit. Daarom gaat zo'n kromming volledig tegen je hart in. God bepaalt ook hoelang een moeilijke situatie duurt. Daar kun jij niets aan veranderen.

Pogingen om het kromme recht te maken

Het is toch logisch dat ik probeer om iets moeilijks in mijn leven kwijt te raken?

Logisch is het zeker. Je voelt je helemaal niet fijn in zo'n situatie. De last is zwaar en moeilijk om te dragen, tot het moment waarop je buigt. 'Gij hebt mij getuchtigd, en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf. Bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de HEERE mijn God' (Jer. 31:18). Het doel van de Heere is om je nederig te maken. Daarom is het zo goed dat je al jong een last meedraagt (vgl. Klaagl. 3:27).

Alsof dat fijn is ...

Nee, dat is het zeker niet. Daarom doe je er ook alles

aan om eronderuit te komen. Dit is een natuurlijke reactie, die niet per se zondig hoeft te zijn. Als je het maar niet dwingend doet en je daarnaast onderwerpt aan de wil van God. De Heere Jezus bad immers ook: 'Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt' (Matth. 26:39). Hoe groter je verlangen is om verlost te worden van een tegenslag, hoe serieuzer je de middelen gebruikt om dit doel te bereiken. En nogmaals: als je daarin vertrouwt op God en niet op de middelen, dan is dat niet zondig, of je het doel nu wel of niet bereikt.

Je bent onmachtig om het kromme recht te maken

Ik kan dus niets aan een tegenslag doen. Dat klinkt best hopeloos.

Nee, zo is het niet bedoeld. Niets is hopeloos, want God kan het allemaal weer in orde maken. 'Zou iets voor de HEERE te wonderlijk zijn?' (Gen. 18:14). Tegelijk is het waar dat als God wil dat een moeilijke situatie blijft bestaan, jij er niets aan kunt doen. Ook al is het iets wat naar jouw mening eenvoudig opgelost zou kunnen worden.

Welke argumenten zijn er om dit te zeggen?

Allereerst ben je niet sterk genoeg. ‘Want een man vermag niet door kracht’ (1 Sam. 2:9). Het is tevergeefs als je al je energie geeft aan het oplossen van een kromming. Dat zal pas lukken, als God het voor je oplost. Daarnaast zijn de middelen die je gebruikt pas effectief als God ze zegent. ‘Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt?’ (Klaagl. 3:37). Een derde argument is dat een oplossing nooit op jouw tijd, maar altijd op Gods tijd komt. Daarom kan het lijken alsof een tegenslag maar niet wil verdwijnen, alsof een onzichtbare hand dit tegenhoudt. Terwijl een andere moeilijkheid al verdwijnt voor je erover nagedacht hebt. Het gebeurt op Gods tijd.

Waarom verbetering door jou niet lukt

Eerlijk gezegd vind ik het frustrerend dat ik een moeilijkheid niet kan oplossen. Waarom kan ik dat niet?

Allereerst omdat je totaal afhankelijk bent van God. ‘Want in Hem leven wij en bewegen ons en zijn wij’ (Hand. 17:28). Zoals het licht afhankelijk is van de zon, zo ben jij afhankelijk van God. Geloof het: Zonder Hem kun je werkelijk niets doen. Geen grote dingen, maar ook geen kleine dingen. God wil dat je dit goed leert in je leven.

Een tweede oorzaak is dat Gods wil onweerstaanbaar is. ‘Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen’ (Jes. 46:10). Als je jouw wil tegenover die van God zet, dan weet je waarschijnlijk al wat er gaat gebeuren. Je kunt hard aan iets trekken, maar als God het tegenhoudt, komt het niet dichterbij. ‘Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?’ (Job 9:4).

En dus?

Het is belangrijk dat je leert toegeven aan de moeilijke dingen in je leven. Berust erin, want je kunt het kromme net zomin recht krijgen als dat je een grote berg kunt verplaatsen. Denk toch niet dat je het wel kunt, want je bedriegt jezelf. Ook al lijkt iets even wat rechter te zijn, het zal snel weer net zo krom zijn als daarvoor. Er is maar één manier: ga tot God.

Aanmoedigingen

Als ik besef dat ik zelf het kromme niet kan rechtmaken, waarom zou ik dan juist naar de Heere moeten gaan?

Daar zijn flink wat redenen voor te bedenken. Hieronder volgen er enkele.

1. Zoals je net al kon lezen, zullen al jouw pogingen tevergeefs zijn. Je hebt God nodig, anders zal het niet gaan.
2. Al je pogingen zullen de situatie alleen maar erger maken. Dat is ook logisch, want je wil gaat steeds verder bij God vandaan, waardoor je Hem als het ware uitdaagt om de last nog vaster op je schouders te duwen.
3. Hoe moeilijk en complex een situatie ook is, God kan deze oplossen. 'De HEERE richt de gebogenen op' (Ps. 146:8). Hoe hopeloos een tegenslag ook is, het ligt in Zijn macht om wonderen te doen.
4. De Heere is graag bezig om het kromme weer recht te maken. Hij nodigt je zelfs uit om Hem te hulp te roepen. 'Roep Mij aan in de dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen' (Ps. 50:15). Sterker nog: Hij geeft je tegenslagen met de bedoeling dat je naar Hem toekomt.
5. Als God een lastige situatie voor je oplost nadat je nederig tot Hem bent gegaan om hulp, is dat een dubbele blijk van genade. Als het kromme zomaar verdwijnt, heb je er weinig voldoening van. Maar hoe zoet is het als de Heere een tegenslag wegneemt nadat je er vurig om hebt gebeden.

6. Het is Gods manier om aan Zijn liefste kinderen Zijn gunst te laten zien, juist door het geven van tegenslag én het oplossen ervan. Ja, God maakt de wegen van Zijn kinderen soms bijzonder krom. ‘Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijke zoon die Hij aanneemt’ (Hebr. 12:6). Diezelfde gelovigen krijgen echter een rijke geloofservaring als God zo’n kromming weer rechtmaakt. Je ziet dit duidelijk in het leven van Abraham, Jakob en Jozef.
7. Het is de beste weg om met al je tegenslagen regelrecht tot God te gaan. Doe als een arend: hij vliegt eerst omhoog voor hij zich op zijn prooi stort. Doe ook zo. Jouw eigen pogingen zijn allemaal dwaas en leveren niets goeds op.

De tegenslag waarmee ik te maken heb, is er al zo lang. De situatie is volstrekt hopeloos.

Dat is de taal van het ongelovige ongeduld. Had Abraham niet veel meer aanleiding om dit te zeggen dan jij hebt? Toch bleef hij op God vertrouwen. ‘En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alrede verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was. En hij heeft

aan de belofte van Gods niet getwijfeld door ongelof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer' (Rom. 4:19-20). Het is nooit zinloos of hopeloos wanneer je tot God gaat met je moeilijkheden.

Ik ben steeds weer naar Hem toegegaan, maar het helpt helemaal niets!

Uitstel betekent nog geen afstel. De Heere stelt je geloof en geduld op de proef. Als je volhoudt, zul je verhooring krijgen. 'Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal' (Luk. 18:7-8). Stop niet met aan de Heere te vragen om je tegenslag weg te nemen. Want als je daarmee stopt en God maakt het kromme inderdaad recht, dan ligt er geen geestelijk voordeel in. Ook al zou je de rest van je leven moeilijkheden ervaren, dan nog mag en moet je je best doen om ervan verlost te worden.

Hoe moet ik dat doen?

Allereerst: Bid erom in geloof. En geloof dat het kromme om Jezus' wil verdwijnen zal. Misschien in dit leven, maar zeker in het eeuwige leven. Je zult niet teleurgesteld worden, als je het lied van Mozes en het Lam begrijpt met je hart: 'Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God; rechtvaar-

dig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen' (Openb. 15:3). Soms is het ook goed om bij dit bidden te vasten.

Ten tweede: Verneder je onder de tegenslagen. 'Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd' (Mi. 7:9). Veroordeel jezelf en kus de hand die slaat. Gedraag jezelf en blijf rustig. 'Vernedert u voor de Heere, en Hij zal u verhogen' (Jak. 4:10). Het is net als vroeger, toen een koe een juk moest dragen. Pas wanneer het beest de last accepteerde, mocht het eronder vandaan.

Ten derde: Wacht geduldig tot de Heere het kromme in je leven recht zal maken. Word niet moedeloos, want de verlossing kan langer op zich laten wachten dan je denkt. Laat het tijdstip maar aan de Heere over. Zijn tijd is uiteindelijk toch de beste tijd. 'Ik, de HEERE, zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen' (Jes. 60:22). Echt, je zult niet teleurgesteld worden als je op Hem wacht. '[Want] zij [zullen] niet beschaamd worden die Mij verwachten' (Jes. 49:23).

Er zijn ook moeilijkheden die echt niet opgelost kunnen worden. Die zijn er nu eenmaal. Wat moet ik dan doen?

Vraag aan de Heere of Hij je de kracht wil geven om ze te dragen. Een goed voorbeeld van zo'n moeilijkheid in het leven van een gelovige is de steeds

terugkomende zonde. God heeft besloten dat je als gelovige nooit zonder zonde zult zijn in dit leven. Hij kan echter wel Zijn hulp geven om ertegen te vechten. Hij kan je verlies weer goedmaken.

Hoe moet ik tot Hem gaan?

Houd de volgende vijf zaken in het oog en probeer daarnaar te streven.

1. Neem God in Christus aan, in plaats van datgene wat je misschien verloren had. Het kromme in je lot is vaak een reden tot een goede ruil. God neemt eerst iets van je af, om daarna iets terug te geven. Het kan zijn dat een vorm van gemak uit je linkerhand is weggenomen. Steek dan je rechterhand uit om God in Christus aan te nemen en heet Hem welkom. Het is een soort koop, waar de Bijbel ook over spreekt (vgl. Matth. 13:45-46).
2. Als een tegenslag de levensstroom heeft laten opdrogen, mag je van God verlangen dat Hij er een andere stroom, een stroom uit Hem voor in de plaats geeft. Je mag dan zeggen: 'Nu, Heere, U hebt mij iets afgenomen wat ik fijn vond. Geef me dan iets van U wat even goed is.'
3. Als iets in het werk of op school niet lukt, dan probeer je iets anders. Doe ook zo met

tegenslagen. Bekijk ze geestelijk. Loopt het tegen in de wereld? Steek dan extra energie in het geestelijke. Laat moeilijkheden een middel zijn om meer geloof, meer liefde, meer hemelse gerichtheid en meer zelfverloochening te krijgen.

4. Probeer genade te krijgen, zodat je onder al die moeilijkheden niet hoeft te bezwijken. ‘Hierover heb ik de Heere driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg’ (2 Kor. 12:8-9). Of je nu sterk bent en je hebt een zware last te dragen, of je bent zwak en je draagt een lichte last: feit is dat je genade nodig hebt om het te kunnen uithouden. Pas dan kun je het eens zijn met de situatie waarin je verkeert.
5. Houd de eeuwige rust en de hemel in het oog. Dit zal een goed tegenwicht zijn voor alle tegenslagen die je krijgt. Zonder dit tegenwicht zal een moeilijkheid altijd zwaar zijn. ‘Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid; dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet’ (2 Kor. 4:17-18).

Al met al moet ik het kromme in mijn leven dus op een christelijke manier dragen?

Dat is inderdaad de bedoeling. Word dus niet boos of geïrriteerd, verlies je zelfbeheersing niet. Wees vastberaden en laat je niet meeslepen door moedeloosheid. ‘Bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt’ (Hebr. 12:5). De satan zal proberen je moedeloos te maken, maar laat je niet uit je evenwicht brengen.

Wanneer is er sprake van moedeloosheid?

Als je door een tegenslag zo lamgeslagen bent dat je je gewone dagelijkse dingen niet meer kunt doen. Dan laat je je te ver meevoeren door je verdriet. Hetzelfde geldt voor de situatie waarin je je geestelijke plichten niet meer kunt doen. Ook dan ben je moedeloos geworden. Probeer daar dus vandaan te blijven, door het kromme in het leven zo te dragen dat je er voordeel uit kunt halen. ‘Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde’ (Ps. 119:71). Zie het kromme als een geestelijk medicijn.

Argumenten om dit serieus te nemen

Het is allemaal wel waar wat ik gelezen heb, maar het is zo moeilijk om goed met tegenslagen om te gaan. Geef nog eens een paar argumenten.

Een belangrijk argument heb je al eerder kunnen lezen: Bedenk dat je het kromme niet recht kunt maken zolang God het nuttig voor je vindt dat het in je leven blijft. Welke rare sprongen je ook maakt om je ervan te verlossen, het zal je niet baten. Wees verstandig en berust in de weg die de Heere met je gaat.

Een tweede argument om dit alles serieus te nemen, is dat de pijn van moeiten en verdriet enorm toeneemt als je je onbeheerst gedraagt. Hoe meer je worstelt om onder een juk uit te komen, hoe groter de kans dat je schrammen oploopt. Wees ervan verzekerd dat je gewond raakt als je met je hoofd probeert een enorm rotsblok van zijn plek te krijgen. Ongeduld bij tegenslag maakt de last extra zwaar.

Je vroeg om argumenten. Een derde argument is dat God tegenslagen ook gebruikt om je te testen.

Hoe doet Hij dat?

De Heere kijkt hoe jij je gedraagt onder moeilijkheden. Hij brengt je als het ware in het vuur, om te kijken van welk metaal je bent. Op die manier ontdekt Hij je aan je staat: Ben je een echte of een valse christen? Er zijn krommingen in het leven die je niet kunt accepteren als je geen echte christen bent. Denk aan die jongeman in Markus 10:22: 'Maar hij treurig geworden zijnde over dat woord, ging bedroefd weg; want hij had vele goederen.'

Dus alleen als ik een echte christen ben, kan ik tegenslagen op de goede manier accepteren?

Die conclusie mag je wel trekken. 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' (Hand. 9:6). Misschien denk je nu: Ik kan me echt overal aan onderwerpen, behalve aan dat ene ... Maar bederft dat ene niet al het andere? Heb je ook gehoord dat iemand één werd met Christus, terwijl hij nog een bepaald aspect van zijn leven zelf in de hand hield? Nee, dat kan niet. Je moet jezelf volledig overgeven.

Zo'n onderwerping lijkt wel een voorwaarde om te geloven. En als dat zo is, hoe kom ik dan zover?

Allereerst: onderwerping is geen voorwaarde. Toch gaan geloof en onderwerping altijd samen, omdat ze uit dezelfde bron komen: de verlichting van de Geest in de kennis van Christus. Hierdoor kom je tot geloof in Hem. Zo ga je zien dat Hij de enige Zaligmaker is, waardoor je Hem volledig gaat vertrouwen en je gaat onderwerpen aan Zijn leiding. Want je neemt Hem dan niet alleen aan als Zaligmaker, maar ook als Hoofd en Heerser. Dat Christus Zich aan jou geeft en jij Hem ontvangt, is de enige oorzaak waarom je kunt buigen onder tegenslagen.

Nou, bij mij gaat het niet zo gemakkelijk. Ik krijg mijn hart er maar niet onder.

Er is geen geestelijk leven zonder strijd. Als de nieuwe mens zich gelovig wil onderwerpen, zal de oude mens zich daar altijd tegen verzetten. ‘Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees; en deze staan tegen elkander, alsoo dat gij niet doet hetgeen gij wildet’ (Gal. 5:17).

Probeer deze vragen eens voor jezelf te beantwoorden:

- › Is het je serieuze verlangen om je te onderwerpen en doe je daarvoor je best?
- › Probeer je het nutteloze gevecht tegen het kromme op te geven en begin je juist het gevecht tegen je eigen hart?
- › Wil je je onderwerpen, ook al wil je eigen ik dat absoluut niet?
- › Waar bestaat christelijke zelfverloochening anders uit, dan je te onderwerpen aan het kromme in je leven? Dit is immers wat Christus leerde? ‘Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij’ (Matth. 16:24).

En wat als ik dit alles niet wil?

Zolang je je verdorven eigen ik blijft volgen en aan elke begeerte toegeeft, kun je tegenslagen niet dragen. Dan vecht je ertegen uit eigenliefde en lijk je totaal niet op Christus. En reken erop dat dit belangrijk is. ‘Die zegt dat hij in Hem blijft, die moet

ook zelf alzo wandelen gelijk Hij gewandeld heeft' (1 Joh. 2:6).

Hoe ging Jezus met tegenslagen om?

Zijn hele leven was één grote kromming en Hij onderwierp Zich eraan. 'En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelven vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood, ja, de dood des kruises' (Fil. 2:8). Ben je werkelijk een christen? Gedraag je dan zoals Hij deed. Als je nog altijd in gevecht bent met de moeilijkheden in je leven, kun je onmogelijk bidden: 'Uw wil geschiede.'

Zijn er nog meer argumenten te noemen voor het buigen onder tegenslagen?

Die zijn er zeker. Wat te denken van het argument dat een kromming nooit lang zal duren? Het kan dagen, weken, maanden en zelfs jaren duren, maar eens komt de verlossing ervan. Zeg niet dat dit 'nooit' zal gebeuren. Want ook al moet je er je leven lang mee lopen, bij de dood zal er toch een einde aan komen. Daarnaast is het zo dat het dragen van een tegenslag eenvoudiger is dan je denkt.

Dat begrijp ik niet.

Het gaat er wel om dat je die draagt op een christelijke manier. Want dan zegt Jezus: 'Neemt Mijn juk op u,

en leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen. Want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht' (Matth. 11:29-30). De duivel wil je doen geloven dat het allemaal niet te dragen is. En als je hem gelooft, is het ook ondraaglijk voor je. Maar weet dat de Heere alleen krommingen in je leven legt die je op een goede manier dragen kunt. Nee, dat gaat niet volmaakt en zonder zonde. Maar je mag wel weten dat je als gelovige vastligt in het verbond. 'Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft' (Fil. 4:13). En o, wat ligt er voor moois te wachten als je je zo mag gedragen!

Wat is dat voor moois?

Je werk zal niet tevergeefs zijn. Je zult het volle loon krijgen in het Kanaän hierboven. 'Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; indien wij Hem verloochenen, Hij zal ons ook verloochenen' (2 Tim. 2:12). En juist als je veel tegenslag moet verdragen, krijg je als christen een extra zegen. 'Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft degenen die Hem liefhebben' (Jak. 1:12). Er zal in de eeuwige heerlijkheid niets van je tegenslagen overblijven.

En als ik me niet onderwerp?

Het klinkt hard, maar dan verlies je je ziel na de dood (vgl. Jud.:15-16). God zal dan eeuwig oorlog met je voeren, omdat jij in je leven tegen Hem gevochten hebt. Als je hier niet accepteert dat God je een last oplegt, dan zal Hij dat straks voor altijd doen en die last nooit, nooit meer losmaken.

Bereid je daarom voor, want er zullen nog vele krommingen komen. Niet alleen in jouw persoonlijke leven, maar ook in de wereld om je heen. Draag je tegenslagen zoals het hoort.

Stelling 3

Het nadenken over het kromme in je leven als het werk van God, is een goed middel om het eens te worden met God en om je als een christen te gedragen.

Wat betekent het om na te denken over het kromme in mijn leven?

Er zijn vijf dingen die daarbij van belang zijn.

1. Onderzoek waar moeilijkheden vandaan komen. Het is niet genoeg om te bepalen dat ze er zijn; je moet weten wat de bron is. Velen zeggen dat dingen toevallig gebeuren, maar dat slaat nergens op. Ze komen uit een hand en juist op die hand moet je letten.
2. Deze hand is Gods hand, ook al kunnen mensen een flink aandeel in jouw tegenslagen hebben. Kijk verder dan de betrokken mensen. God is de Bron. ‘Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen’ (Rom. 11:36).
3. Het kromme in je leven heeft God erin gelegd. Niet zomaar, maar met een heilige, wijze bedoeling die past bij Zijn eigenschappen. Dit besef zal je helpen om je op de juiste manier te gedragen. Laat de

mensen maar links liggen, en zie God niet over het hoofd. Zo deed David, toen Simeï hem vloekte. Hierbij is het belangrijk dat je aandacht geeft aan Gods besluiten van eeuwigheid én aan de besluiten die Hij in jouw leven openbaar maakt.

4. Blijf nadenken over tegenslagen. Het is niet genoeg om er zomaar even je gedachten over te laten gaan. Neem er de tijd voor en zie de moeilijkheden als Zijn werk. Maak er een gewoonte van, want dan kun je ervan genezen worden. Natuurlijk kun je er niet altijd met je gedachten bij zijn, want ook andere dingen eisen je aandacht op. Toch is het nuttig om er bewust en regelmatig over na te denken. Doe dat vooral als je merkt dat de last zwaarder voor je wordt.
5. Kijk naar het doel van tegenslagen: ze zijn er om je te leren je te gedragen zoals je verschuldigd bent. Je verdorven hart zal altijd op een verkeerde manier naar het waarom op zoek gaan. ‘Zie, dat kwaad is van de HEERE; wat zou ik verder op de HEERE wachten?’ (2 Kon. 6:33). Denk echter na met een goede intentie, om bij het goede uit te komen.

Een goed middel

Dus als ik met een goede intentie nadenk over het kromme in mijn leven zal me dat zeker helpen?

Nu ga je iets te snel. Alleen nadenken over tegenslagen zonder het echte geloof in het Evangelie en zonder een heimwee naar God, brengt je nergens. Dit zal er niet voor zorgen dat je je op de juiste manier gedraagt. Anders is het als je een gelovige bent. Dan is nadenken over het kromme wel degelijk een goed middel om je als een christen te gedragen.

Ligt het echt zo scherp?

Absoluut. Als je denkt dat de kracht van je verstand je werkelijk verder kan helpen, maak je een grote fout. Dan ben je blind voor de enorme verdorvenheid van de menselijke natuur, van je eigen ik. Die is namelijk zo groot, dat er een kracht nodig is die ver boven je verstandelijke vermogens uitgaat om je daarvan te genezen. Je bent Adam niet, toen hij nog niet gevallen was.

Die vergelijking begrijp ik niet.

Denk even mee. Adam was, voordat hij zondigde, een mens die werkelijk kracht in zijn verstand had om zich behoorlijk te gedragen. Zijn verstand was verlicht. Het jouwe is verdorven door de zonde. Zie je het

grote verschil? ‘Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven’ (2 Kor. 3:5). Geloof het: Je hebt geloof nodig dat je één maakt met Christus. Dan zal je verstand verlicht zijn. Trouwens, wat denk je dat het kost om onder moeilijke omstandigheden te buigen onder God?

Is dat zo moeilijk?

Zonder geloof is het onmogelijk. Het vereist verootmoediging van je ziel, zelfverloochening en absolute overgave aan de wil van God. Het vereist ook liefde tot God, zodat jij je ervoor inspant dat Hij aan Zijn eer komt door jouw gedrag. Wat denk je? Zal dat lukken zonder geloof? Absoluut niet. Denk overigens niet dat je voor dit alles per se een verzekerd christen moet zijn. Toch is ook waar: hoe groter de overtuiging dat God jouw God is, hoe meer je ervan zult hebben.

Zonder geloof kun je je dus niet echt christelijk gedragen onder tegenslagen?

Inderdaad, dat is zo. Overigens geldt dat ook voor andere zaken in het christelijk geloof. Alleen geestelijk levenden kunnen adviezen en aanwijzingen opvolgen die het geestelijke leven betreffen.

Eerlijk gezegd heb ik nog wel wat meer behoefte aan uitleg.

Dat is logisch. Het valt ook niet mee om te begrijpen dat het nadenken over tegenslagen je kan helpen om je goed te gedragen. Misschien kunnen de volgende vier dingen je helpen.

1. Het is niet nuttig om je te blijven focussen op de tegenslag zelf. Je kunt druk zijn met allerlei vragen. Waarom gaat het niet zoals ik het wil? Waarom doen mensen zo vervelend? Waarom ...? Stop met piekeren. Daar ga je je alleen maar ellendig van voelen. Focus je op het feit dat het Gods werk is. Dát alleen werkt genezend.
2. Hoewel je niet onder God kunt komen door alleen je verstand te gebruiken, toch kan redelijk nadenken over een tegenslag een middel zijn tot christelijk gedrag. ‘Daarom zegt Hij: Ontwaak, gij die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten’ (Ef. 5:14). Het kan je argumenten geven om je onder moeilijkheden goed te gedragen.
3. In de Bijbel staat een Goddelijk bevel voor het overdenken van moeilijkheden. ‘Ken Hem in al uw wegen, en Hij zal uw paden recht maken’ (Spr. 3:6). Geloof dit en gebruik je verstand in afhankelijkheid van God.

4. Als je zo nadenkt met het doel om het met God eens te worden, mag je verwachten dat de Heilige Geest door dit middel zal werken. Hij heeft immers Zelf bevolen dit middel te gebruiken. Middelen die Hij niet gegeven heeft, zullen altijd krachteloos zijn.

Gebruik deze aanwijzingen om je te gedragen zoals het hoort, hoe hevig de moeilijkheden in je leven ook zijn.

Adviezen

Wat moet ik als gelovige doen om dit middel nog beter te kunnen gebruiken?

De volgende adviezen ter harte nemen, die je tot afronding van dit hoofdstuk krijgt.

1. Zie het kromme in je leven als het werk van God in Christus. Zo laat je als het ware druppels van het Evangelie van genade op de tegenslagen vallen, waardoor ze draaglijk worden. Als je dat mag doen, zal er veel bitterheid uit wegvloeien. Daarbij is het wel noodzakelijk dat je in alle ernst God als je Vader aanneemt. En dat je blijk geeft van een vast geloof door bij tegenslagen aan-

- spraak te maken op je aandeel aan Hem. Dat deed David ook: ‘En David werd zeer bange, want het volk sprak van hem te stenen, want de zielen van het ganse volk waren verbitterd, een iegelijk over zijn zonen en over zijn dochters; doch David sterkte zich in de HEERE zijn God’ (1 Sam. 30:6).
2. Bezie niet alleen de hand van God in de tegenslagen, maar ook Zijn Goddelijke eigenschappen. Het is het werk van je Vader, van je oudste Broeder, je Hoofd, je Man ... Zou Hij niet het beste met je voorhebben? Denk na over Zijn rechtvaardigheid en heiligheid, die aantonen dat Hij je geen onrecht doet. Denk na over Zijn genade en goedheid, want het had nog veel erger met je kunnen zijn. Denk na over Zijn soevereiniteit, want Hij doet wat Hij wil. Denk ook na over Zijn oneindige wijsheid en liefde, zodat je het onder de tegenslagen eens kunt zijn met Hem.
 3. Denk na over de hoeveelheid werk die God aan je besteedt. Hij wil je overtuigen van zonden, je onderwijzen vanwege je dwaasheid, je behoeden voor zondige wegen, je ontdekken aan de genadegaven die je kreeg, je tonen hoe verdorven je bent,

je vervreemden van de wereld en je toebe-
reiden voor de hemel.

4. Kijk omhoog en verwacht het van de Geest. Hij alleen kan je overdenkingen vruchtbaar maken. 'Ik heb geplant, Apollos heeft natgemaakt, maar God heeft de wasdom gegeven' (1 Kor. 3:6).

Alleen zo ben je in staat om je als christen te gedragen onder de tegenslagen. Totdat God het kromme rechtmaakt. In dit leven, of straks in de hemel.